

Bunkers - Design og renovering

Det siges ofte, at øjnene er vinduerne til et menneskes sjæl – kan man ligeledes sige, at bunkers er vinduerne til en golfbanes sjæl? I denne artikel vil jeg udforske bunkerens rolle i golfbanedesign og belyse renovering.

■ AF PHILIP SPOGÁRD, GOLFBANEARKITEKT, SPOGÁRD & VANDERVAART GOLF COURSE ARCHITECTS

Bunkeren udfylder mange roller på en golfbane.

Bunkerens rolle i golfbanedesign

Fra golfens spæde start har sandbunkeren været en af spillets definerende hazarder, som golfspilleren skulle undgå for at nå på green. På de tidlige linksbaner, hvor spillet blev grundlagt, opstod de første bunkers i form

af blotlagt sand – ofte som et resultat af dyr der tog læ for vinden i naturlige lavninger. Disse områder blev hurtigt interessante udfordringer for golfspilleren, der med deres udformning og sværhedsgrad påvirkede boldens spilbarhed, og gav bunkeren som forhindring en væsentlig rolle i udformningen af de enkelte golfhuller. Den tidlige linksbunkers, som vi primært kender fra britiske baner, blev med

tiden mere formelle i deres udtryk i form af de velkendte, stabiliserende 'revettede' kanter. Siden slutningen af 1800-tallet er mange forskelligt udseende bunkerstyper opstået – fra helt små til gigantiske, 'amerikanske' bunkers.

Bunkers udfylder mange roller. De hjælper med at diktere strategien på det enkelte golfhul, de giver banen

karakter og er af uvurderlig æstetisk værdi. De kan fungere som pejlemærker og endda også hjælpe golfspilleren ved at fange slag, der ellers ville lide en værre skæbne. Faktisk kan man sige, at en golfbanes udtryk ændrer sig så dramatisk med en ændring af bunkerstilen, at bunkers må betragtes som den klart væsentligste design feature på de fleste golfbaner. Dette er ekstremt vigtigt at huske, når man påtænker at ændre og/eller renovere bunkers på eksisterende baner – det er ikke bare den enkelte bunker, der ændrer sig, det er hele banens visuelle og spillemæssige karakter.

Bunkerens udfordringer

Tiden er sjældent nænsom ved bunkers og derfor bliver alle golfklubber

▲
Links pot bunker

på et tidspunkt nød til at gøre noget ved bunkernes udseende. Bunkers har brug for konstant pleje og opmærksomhed for at kunne bibeholde det ønskede udseende og spilbarhed. De fleste bunkers bliver udsat for erosion, stor slitage og konstante udfordringer med at vedligeholde en god, stabil turf i de mere skrøbelige områder, hvor bunkeren går fra sand til græs. Over årene samles sand fra tusindvis af bunkerslag på bunkerens kant, hvilket resulterer i et markant anderledes udseende, end hvad der oprindeligt var ønsket. På gamle baner har bunkers ofte ikke dræn og sandet er for længst blevet 'forurenet' af den underliggende jord. Samtidig har den teknologiske udvikling indenfor køller og bolde gjort, at mange bunkers ikke er placeret tidssvarende og i stedet straffer de forkerte handicapgrupper. Dette gør, at mange klubber overvejer at flytte bunkers eller bygge nye teesteder.

Renovering, restaurering eller redesign.

Uanset hvilken grund man har til at ændre udseende eller placering af en bunker, så har baneudvalget, greenkeeperen eller golfbanearkitekten normalt 3 forskellige måder at kunne gribe det an på: renovering, restaurering eller redesign.

Ved renovering beholdes bunkeren i dens originale position, men den får en 'ansigtsløftning', så den fremstår i en bedre forfatning. Dette er den oftest brugte tilgang for mange klubber, da den kan udføres af en erfaren

greenkeeper og samtidig er en god måde at forbedre en bunker, som ellers betragtes som værende i den rigtige placering ift. hullets strategi.

Ved restaurering føres bunkeren præcist tilbage til dens oprindelige historiske tilstand på et givent tidspunkt. Dette gøres i tilfælde, hvor bunkeren har en unik historie og et udseende af høj arkitektonisk værdi, som desværre er blevet tabt over årene. Der kan være mange grunde til at bunkeren har ændret udseende, men ofte er ændringen et direkte resultat af årelang slitage eller vedligeholdelse, f.eks. indførelse af motoriserede bunkersrider. Problemet med restaurering er, at det kan være svært at finde dokumentation på, hvordan bunkers præcist så ud på et givent tidspunkt. Det kræver både et luftfoto, der kan dokumentere størrelsen, samt fotos fra tees og fairways, der kan vise højden på mounds samt sandlinjen. Restaurering er derfor sjældent brugt, men er en tilgang, der vinder frem på historisk og arkitektonisk vigtige baner i USA og ses oftere og oftere i Europa på ældre baner. Det er vigtigt, for at tale om reel restaurering, at bunkeren bliver ført tilbage til dens oprindelige form og udseende – og ikke bare genbygget i 'stil med' dens gamle udseende. I så fald er der tale om renovering.

.....
// fortsættes side 22 //
.....

« Ved redesign af bunkers ændres bunkerens udseende, størrelse og/eller placering uden hensyntagen til dens nuværende placering eller udformning. Dette er ofte fremgangsmåden når bunkeren fuldstændig har mistet sin karakter, betragtes som værende placeret forkert ift. hullets strategi eller når en ny bunkerstil indføres på resten af banen. En af de grundlæggende problemstillinger ved at flytte bunkers er, at de ofte er placeret i naturlige forhøjninger i landskabet – og hvor det er nemt at flytte bunkeren, kan det være umuligt at flytte den tilhørende forhøjning. Dette gør, at bunkers der er forsøgt flyttet i håb om at opnå en 'magisk' tidssvarende distance fra teestederne, ofte ser meget kunstige ud i landskabet. Når man redesigner og flytter bunkers, er det altid vigtigt at huske på, at ændringer i bunkers påvirker spillet og golfoplevelsen og derfor altid bør ske i samråd med en erfaren golfbanearkitekt.

Golfbanearkitektens rolle

Når man kaster sig ud i relativt store og dyre projekter, som f.eks. at forbedre bunkers på en golfbane, bør man sam-

mensætte et godt hold, der sikrer, at projektet er tænkt ordentligt igennem, veludført og ordentligt ledet. I de fleste tilfælde er et erfarent greenkeeping-mandskab i stand til at udføre anlægsarbejdet. Alternativt kan man hyre en entreprenør eller en selvstændig 'shaper', der kan hjælpe med skabelsen af de nye bunkers. Ved at stå for projektet selv, kan klubben ofte bedre styre det, hvorimod en udefrakommende entreprenør sikrer, at klubbens team af greenkeepere har tid til deres øvrige opgaver, mens arbejdet udføres.

Uanset hvilken måde man vælger at opgradere på, bør man altid tilknytte en golfbanearkitekt, der med sin viden kan sikre at ændringerne på bunkers får den størst mulige positive indvirkning på golfbanen og den samlede golfoplevelse. Arkitektens viden skal bruges til at komme frem til de rigtige designbeslutninger, placeringer og størrelser på bunkerne og hjælpe med at kontrollere de brugte materialer og arbejdets udførelse. Han kan også hjælpe med at optimere antallet af bunkers for at reducere plejen, udarbejde eventuelle tegninger, rådgive omkring indhentelse af tilbud, mv. En god golfbanearkitekt er uddannet i og vidende om golfspillets historie, golfbanearkitekturens udvikling, mo-

derne standarder samt bekendt med de mange forskellige bunkerstilarter der findes, således at den rigtige bunkerstil til banen findes. Dette gør golfbanearkitekten til en vigtig del af ethvert projekt, der ønsker at opgradere eksisterende baner.

Formålet med forbedring

Igennem mit arbejde, og som en ivrig golfspiller og golfbanedesign entusiast, har jeg set mange bunkers blive bygget, ændret, tilføjet og fjernet. Det væsentligste jeg har lært over årene er, at alle ændringer af bunkers på en bane skal ske med hensyntagen til, hvordan man kan forbedre både den æstetiske og den strategiske side af en golfbane. Bunkers skal ikke ændres bare for at følge den mest nutidige trend, men skal i stedet være forankret i klubbens og spillets historie.

Efter min mening repræsenterer bunkers mere end noget andet en golfbanes karakter og, som tilfældet er det med gamle bygninger, bør man være forsigtig og vidende omkring, hvad man kaster sig ud i, når man begynder på en ændring af disse. //

OM: PHILIP CHRISTIAN SPOGÁRD

Philip Christian Spogárd er en dansk golfbanearkitekt, der til daglig leder firmaet Spogárd & Vander Vaart Golf Course Architects, der siden 2009 har været Europas mest prisvindende golfbanearkitekt firma. Philip har arbejdet med baner i mere end 15 lande og har i Danmark arbejdet med bl.a. Himmerland, Vejle, Langesø, Søllerød, Odense, Korsør, Holstebro, Esbjerg, Nordvestjysk, m.fl. For mere information check www.spogardvandervaart.com eller email Philip på philip@spogardvandervaart.com.

